CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	14 Mawrth 2023
Pwnc:	Adroddiad Cynnydd ar y Gwasanaethau Cymdeithasol
Pwrpas yr Adroddiad:	**Cadarnhau cynnydd a gwelliannau a wnaed hyd yma yn y Gwasanaethau Cymdeithasol**
Cadeirydd Sgriwtini:	Robert Llewelyn Jones
Aelod(au) Portffolio:	Y Cynghorydd Gary Pritchard – Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Y Cynghorydd Alun Roberts – Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Pennaeth Gwasanaeth:	Fôn Roberts, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol a Phennaeth Gwasanaethau Plant ac Oedolion Arwel Wyn Owen, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Awdur yr Adroddiad: **Rhif Ffôn:** **E-bost:**	Emma Edwards Rheolwr Busnes, Gwasanaethau Oedolion 01248 751887 Emmaedwards@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Perthnasol i bob Aelod

1 – Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol:

- **Gadarnhau ei fod yn fodlon â chyflymder y cynnydd a'r gwelliannau a wnaed gan y Gwasanaethau Cymdeithasol hyd yma.**
- **Argymell i'r Pwyllgor gwaith fod cynnydd a chyflymder y gwelliannau yn y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ddigonol.**
- **Cynhyrchir yr adroddiad hwn ddwywaith y flwyddyn sy'n ymdrin â'r Gwelliannau a wneir yn y Gwasanaethau Cymdeithasol, mae'r gofyniad am yr adroddiad hwn wedi deillio yn dilyn yr adroddiad damniol gan CIW yn 2016 mewn perthynas â'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd. Yn dilyn adroddiad mwy cadarnhaol yn dilyn yr Archwiliad Perfformiad a Gwerthuso diweddar gan CIW fe awgrymir nad oes bellach angen am yr adroddiad hwn gan y bydd y Cyfarwyddwr yn parhau i baratoi ei Adroddiad Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol blynyddol sy'n ofyniad statudol a bydd adroddiadau ar gynnydd y Gwasanaethau i'r Panel Sgriwtini Gwasanaethau Cymdeithasol yn parhau i ddod gan y panel hwnnw. Felly, gofynnwn yn barchus i'r panel ystyried hwn fel yr adroddiad gwella olaf.**

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill
Oes. Mae cyswllt â Chynllun Cyngor Ynys Môn 2017-22 – Amcanion 1, 2 a 3.

3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Sgriwtini
Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:- **3.1** Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]** **3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]** **3.3** Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]** **3.4** Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]** **3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt: • Hirdymor • Atal • Integreiddio • Cydweithio • Cynnwys **[ffocws ar lesiant]**
4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol
1. Mae'r adroddiad cynnydd yn trafod derbyniad adroddiad cadarnhaol gan Arolygiaeth Gofal Cymru. Pa drefniadau sydd ar waith i fonitro cynnydd yn erbyn y meysydd sydd angen sylw? 2. Pa ffrydiau gwaith fydd yn flaenoriaeth i'r Panel Sgriwtini Gwasanaethau Cymdeithasol dros y cyfnod nesaf? 3. I ba raddau mae'r Pwyllgor Sgriwtini'n cefnogi'r bwriad i beidio â chyflwyno adroddiadau cynnydd ar welliannau'r Gwasanaethau Cymdeithasol i'r Pwyllgor hwn o hyn allan ond yn hytrach derbyn adroddiadau ar waith y Panel Sgriwtini Gwasanaethau Cymdeithasol?

5 – Cefndir / Cyd-destun
Uchafbwyntiau'r Gwasanaethau Cymdeithasol: **1. Adroddiad Arfarnu Perfformiad Arolygiaeth Gofal Cymru** Roeddem yn falch o dderbyn adroddiad cadarnhaol gan Arolygiaeth Gofal Cymru ym mis Rhagfyr 2022, sy'n crynhoi canlyniadau eu harolygiad o wasanaethau Oedolion a Phlant a Theuluoedd Ynys Môn a gynhaliwyd ym mis Hydref 2022.

Cynhaliwyd yr arolygiad i adolygu perfformiad yr awdurdod lleol wrth iddo gyflawni ei ddyletswyddau a'i swyddogaethau ym maes gwasanaethau cymdeithasol ar ran Gweinidogion Cymru, yn unol â deddfwriaeth. Roedd yr arolygiad hwn yn canolbwyntio ar effeithiolrwydd gwasanaethau a threfniadau'r awdurdod lleol i gynorthwyo ac amddiffyn pobl. Roedd yr adroddiad yn gadarnhaol o safbwynt diogelu plant a phobl ifanc bregus, gwaith partneriaeth, arweinyddiaeth, y strategaeth gweithlu, yn ogystal ag ymrwymiad i ddarparu gwasanaethau yn y Gymraeg.

Roedd yr adroddiad yn amlinellu ein cryfderau a meysydd i'w gwella yn y ddau wasanaeth, ac, o ganlyniad, rydym wedi sefydlu gweithgor mewnol sy'n cynnwys y Cyfarwyddwr, y Pennaeth Gwasanaeth Oedolion ac Uwch Reolwyr ac mae'n cyfarfod bob yn ail wythnos i roi sylw i'r meysydd gwella a nodwyd. Bydd hyn yn cael ei gynnwys mewn adroddiadau diweddaru yn y dyfodol.

Mae yr adroddiad llawn ar gael ar Safle we Arolygiaeth Gofal Cymru.

2. **Capasiti a Staffio**

Mae recriwtio staff yn parhau i fod yn heriol o safbwynt staff ein cartrefi gofal, staff y Cartrefi Clyd a gweithwyr gofal cartref. Mae'r patrwm a wynebir yn cael ei adlewyrchu ledled Cymru, ac nid yw'n unigryw i Ynys Môn. Rydym yn parhau i dynnu sylw Swyddogion Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid eraill at yr anawsterau hyn, ond rydym yn ymwybodol iawn o'r heriau sy'n wynebu cyflogwyr ar hyn o bryd.
Rydym yn parhau i weithio'n agos gyda Choleg Menai i geisio denu pobl ieuengach i'r Gwasanaeth, a gyda chydweithwyr yn yr adran Adnoddau Dynol i arbrofi gyda syniadau recriwtio a marchnata arloesol. Rydym hefyd yn edrych ar wahanol ddulliau marchnata gyda'n cydweithwyr yn yr adran Adnoddau Dynol ac rydym yn bwriadu lansio ein Cynllun Datblygu'r Gweithlu newydd ym mis Ebrill 2023.

3. **Cynlluniau Datblygu Gwasanaeth**

Yn dilyn Arolygiad Arolygiaeth Gofal Cymru, mae'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd a'r Gwasanaethau Oedolion yn llunio Cynlluniau Datblygu Gwasanaeth newydd. Bydd y cynlluniau hynny'n cael eu cymeradwyo gan y Panel Sgriwtini Gwasanaethau Cymdeithasol a bydd y Panel, ynghyd â'r Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol, yn ceisio sicrwydd ynghylch cynnydd y ddau gynllun.

Gwasanaeth Plant a Theuluoedd

1. Cartref Clyd Rhosybol

Ar hyn o bryd mae’r Awdurdod yn cofrestru ei bedwerydd Cartref Clyd. Bydd y gwasanaeth hwn yn darparu amgylchedd cynnes a chefnogol a bydd yn cael ei gofrestru ar gyfer hyd at dri o blant. Bydd yn galluogi plant a phobl ifanc o Ynys Môn i barhau i dderbyn gofal ar yr Ynys a pharhau i fynychu ysgolion prif lif. Bydd y gwasanaeth hwn yn lleihau’r angen i leoli plant a phobl ifanc tu allan i’r sir.

2. “Strategaeth Plant sy’n Derbyn Gofal a’r rhai sy’n Gadael Gofal”

Mae Panel Rhiant Corfforaethol yr Awdurdod yn parhau i wneud cynnydd cadarnhaol yn dilyn yr adroddiad archwilio mewnol yn 2020. Datblygwyd cylch gorchwyl a’i roi ar waith yn 2021. Yn ogystal, datblygwyd “Strategaeth Plant sy’n Derbyn Gofal a’r rhai sy’n Gadael Gofal” a rhagwelir y caiff ei gyflwyno i’r Panel Rhiant Corfforaethol i’w gymeradwyo yn ddiweddarach ym mis Mawrth 2023.

3. Y Gwasanaeth Ieuenctid

Ar hyn o bryd, rydym yn adolygu ein tîm Gwasanaethau Ieuenctid, ac roedd hyn yn cynnwys siarad â staff, rhanddeiliaid ac, bwysicaf oll, pobl ifanc sy’n defnyddio’r gwasanaeth a phobl ifanc nad ydynt yn defnyddio’r gwasanaeth. Bu hwn yn gyfnod hynod o brysur a bydd diweddariad ar gynnydd y gwaith hwn yn cael ei gwblhau erbyn mis Ionawr 2024 (bydd yn cael ei gwblhau mewn dau gam).

4. **Glanllyn – Cysylltu a Dysgu yn yr Awyr Agored**

Ym mis Ionawr 2023, trefnwyd penwythnos preswyl Therapiwtig yng Nglanllyn Isaf, Y Bala, ar gyfer 13 o bobl ifanc rhwng 13 a 16 oed o bob rhan o Ynys Môn sydd naill ai’n blant sy’n derbyn gofal neu sydd â chynllun Gofal a Chymorth. Buom yn gweithio gyda’r Urdd i ddatblygu pecyn dysgu pwrpasol, gyda’r Tîm Awyr Agored yn hwyluso’r elfen gweithgareddau awyr agored a staff amrywiol o’r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd yn gyfrifol am gefnogi a goruchwylio.

Nod gyffredinol y cwrs preswyl oedd cefnogi ein pobl ifanc a'u Gweithwyr Cymdeithasol/Staff Cymorth sy'n gweithio gyda nhw ac ochr yn ochr â nhw i:

- Adeiladu gwytnwch ac ysbrydoli dysgu
- Gwella ymddygiad
- Hunan-barch a hunanhyder
- Perthnasau a Chysylltiadau
- Cael pobl ifanc allan i'r awyr agored
- Dysgu sgiliau newydd
- Cael hwyl

Roedd yr holl bobl ifanc wedi cymryd rhan a datblygu eu hyder, eu hunan-barch a'u llais wrth gymryd rhan mewn nifer o weithgareddau heriol. Ar hyn o bryd, rydym yn trefnu digwyddiad ar 15 Chwefror i roi cyfle i bobl ifanc a'u teuluoedd adlewyrchu ar y penwythnos er mwyn datblygu rhaglen o gynigion, gydag arweiniad clir i sicrhau fod hwn yn gynnig parhaus o gymorth a darpariaeth yn y gwasanaeth. Rydym wedi derbyn adborth cychwynnol gan bobl ifanc a staff ac roedd eu sylwadau'n cynnwys:

Pobl Ifanc:
- *"Yr amser gorau erioed"*
- *"Hwyl"*
- *"Fe wnes i ymdopi'n iawn, rydw i'n falch iawn ohonof fy hun"*
- *"Roedd yn beth da nad oeddem yn adnabod ein gilydd – roedd rhaid i ni wneud ffrindiau newydd"*

Staff
- "*Mae hyn wedi rhoi syniad gwell i mi o'u hymddygiad gartref a beth sydd angen i mi ganolbwyntio arno..."*
- *"Nid plant ar fy rhestr achosion yn unig ydyn nhw – rydw i'n gwybod rŵan sut rai ydyn nhw, beth sy'n gwneud iddyn nhw chwerthin a'u syniadau ar gyfer y dyfodol"*
- *"WAW, roedd yn siwrnai emosiynol gyffroes i'w gweld nhw'n datblygu o'r amser pan gyrhaeddon nhw ar y dydd Gwener i pan aethon nhw adref bnawn dydd Sul"*

Gwasanaethau Oedolion

1. **Darpariaeth Tai â Chymorth ar gyfer Oedolion ag Anableddau Dysgu**

Cynhaliwyd adolygiad mewnol o gynlluniau tai â chymorth i nodi anghenion yn y dyfodol ac ystyried tai addas ar gyfer y dyfodol. Bydd un cynllun newydd yn cael ei gwblhau ym mis Mai 2023 ac mae disgwyl datblygiadau pellach yn 2024. Ein bwriad yw bod â chyfres o ddatblygiadau a fydd yn helpu i foderneiddio ffurf y gwasanaeth a chynorthwyo i gefnogi unigolion yn y gymuned.

2. **Datblygiadau yn y Timau Adnoddau Cymunedol (TAC)**

Rydym wedi datblygu'r gwaith integreiddio WCCIS yn ystod y flwyddyn, ac mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr wedi cyflwyno'r system WCCIS i'w Timau Adnoddau Cymunedol. Y nod fydd ymestyn mynediad i weithwyr iechyd eraill a sicrhau fod gennym wybodaeth lân i wella'r llif o wybodaeth rhwng gwasanaethau ac i reoli'r galw, gyda hynny'n fuddiol i brofiad defnyddwyr.

3. **Rheolwr Gwasanaeth – Pobl Hŷn ac Iechyd Meddwl**

Rydym yn falch o adrodd ein bod wedi llenwi'r swydd hon yn ddiweddar. Bu y Swyddog sydd wedi bod yn cyflawni'r swydd dros dro, yn llwyddiannus yn y broses recriwtio ac felly mae hi wedi dechrau ar ei swydd newydd yn barod, gyda chyfrifoldeb ychwanegol am Iechyd Meddwl Oedolion.

4. **Diwrnod Agored 50+ Caergybi – Datganiad i'r Wasg**

Y trydydd mewn cyfres o Ddiwrnodau Agored i bobl dros 50 oed yng Nghanolfannau Hamdden Môn Actif, yn dilyn dau Ddiwrnod Agored llwyddiannus yn Amlwch a Biwmares y llynedd. Roedd y Diwrnod Agored yn cynnig cyfle i roi cynnig ar amrywiaeth o weithgareddau hamdden, a hynny yn rhad ac am ddim, gan gynnwys *Pickleball*, Pêl-rwyd Cerdded, Ymarfer mewn Grŵp a gweithgaredd Celf a Chrefft. Roedd cyfle hefyd i ymweld â phedair ar ddeg o stondinau a oedd yn cynnwys sefydliadau megis Medrwn Môn, *Re-engage*, Gwasanaeth Cynnal Gofalwyr, Tai Môn, y Gwasanaeth Llyfrgell a llawer mwy.

Roedd GIG Cymru yn bresennol hefyd, ac roedd cyfle i fynychwyr dderbyn brechiad ffliw.

Trefnwyd y stondinau gwybodaeth yn dilyn adborth yn deillio o waith ymgysylltu Ynys Môn Oed Gyfeillgar a oedd wedi nodi angen gan unigolion a sefydliadau/elusennau am fwy o gyfleoedd i rannu a derbyn gwybodaeth a chyngor wyneb yn wyneb ac yn y gymuned.

Daeth dros 55 o bobl i'r digwyddiad ac arhosodd y mwyafrif drwy gydol y dydd. Derbyniwyd ymateb cadarnhaol iawn i'r digwyddiad, ac roedd nifer yn gwerthfawrogi'r stondinau gwybodaeth, gan fynegi diddordeb mewn cofrestru ar gyfer dosbarthiadau. Adborth a dderbyniwyd:

"Daliwch ati i gynnal mwy o ddigwyddiadau fel hyn"; "rydym wedi mwynhau'n fawr iawn".

Cynhelir y Diwrnod Agored 50+ nesaf yn ystod y misoedd nesaf yng Nghanolfan Hamdden Plas Arthur, Llangefni a bwriedir ailadrodd y digwyddiadau bob blwyddyn.

Lluniau o'r digwyddiad:

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]
6.1 Yr effeithiau posibl ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010
Mae Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb yn cael ei gwblhau ar gyfer pob prosiect ffurfiol, yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru).
6.2 Yr effeithiau posibl ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yn eu bywydau (penderfyniadau strategol)
Mae pob un o'n gwasanaethau'n seiliedig ar lesiant pobl Ynys Môn.
6.3 Yr effeithiau posibl ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg
Mae pob un o'n Gwasanaethau'n cael eu cynnig ac ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg.

7 – Goblygiadau Ariannol
Amherthnasol.

8 – Atodiadau
Amherthnasol.

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):
Dim